

Innlandet
fylkeskommune

Kulturminner i verneområder

Vår fantastiske kulturarv

- 9000 års historie
- Ferdsel
- Nasjonale myter
- Levemåte og livbergning
- Friluftsliv

Fjellet som kulturlandskap

Fjellet som kulturlandskap

Fjellet som kulturlandskap

- Til og med i snøfonnene og isen er det kulturminner!

Aktører i verneområder

Nasjonalparkforvaltere

Nasjonalparkstyre

Fylkeskommune

Statsforvalter

Kommune

Statskog

Regionmuseer med
byggningsvernrådgivere

SNO

Hvordan forvalter vi kulturarven?

- Vern og kulturarv
  - Formål i forskrift
- Formuleringer i LVO
- Veileder fra Miljødirektoratet og Riksantikvaren

VEILEDER

M-420 | 2015

Kulturminner i områder vernet etter naturmangfoldloven

Innlandet
fylkeskommune

Aktuelle føringer i verneområder

Kulturminneloven

Naturmangfoldsloven

Fjelloven

- Seterforskriften

Plan- og bygningsloven

Verneforskriften

- Forvaltningsplan
- Skjøtselsplan
- Byggeskikksveileder
- Besøksstrategi

Kunnskapsbasert forvaltning

- Forvaltningsplan
- Kulturminneplan
- Temakart
- Verdivurdering
- Tiltaksplan

Forvaltningsplan for Reinheimen med følgjande delar

Reinheimen nasjonalpark
Tafjorden – Reindalen landskapsvernområde
Trollstigen landskapsvernområde
Romsdalen landskapsvernområde
Lordalen landskapsvernområde
Finndalen landskapsvernområde
Ottadalen landskapsvernområde

Kontaktutvalet for Reinheimen|
Mars 2010

Forvaltningspraksis i verneområder – hvem behandler først og sist

- Kulturminneloven § 25 *Meldeplikt for offentlige organer*
  - De statlige, fylkeskommunale og kommunale organer som kommer i berøring med tiltak som omfattes av loven her, har plikt til å sende melding til departementet eller til vedkommende myndighet etter denne loven.
  - Kommunen plikter å sende søknad om riving eller vesentlig endring av ikke fredet byggverk eller anlegg oppført før 1850 til vedkommende myndighet senest fire uker før søknaden avgjøres. Vedtak om riving eller vesentlig endring av slike byggverk og anlegg skal umiddelbart sendes vedkommende myndighet, dersom denne myndigheten har uttalt seg mot riving eller vesentlig endring.

Kulturmiljø - helhetstenkning

Innlandet
fylkeskommune

Setre/støler

Felæger

Fiskebuer og naust

Jaktbuer

Mosebuer

Hytter

Skogskoier

Fløtningsminner

Foto: Thea Sorensen

Innlandet
fylkeskommune

Hva skal søknaden inneholde

- Plangrunnlaget –arealformål og relevante retningslinjer?
- Kort beskrivelse og foto av bygningen
  - Nærbilde og oversiktsbilde
  - Ev. tilstandsrapport fra bygningsvernrådgiver
  - Kartutsnitt med ev. markering av bygningen, og ev. kart over større område.
- Tegninger som viser dagens situasjon og gode tegninger av tiltaket.
- Begrunnelse for tiltaket
- Foreløpige vurdering
- Aktuelle bygningsvernrådgivere er Staffan Andersson (Sølen), Odd Arne Rudi og Håvard Syse

Fjellets arkeologi

- Lovverket
- Tilrettelegging og opplevelse
- Sårbarhetsvurdering

Fjellets arkeologi

- Lovverket
- Tilrettelegging og opplevelse
- Sårbarhetsvurdering

Tilrettelegging

- Natur- og kulturarv viktige trekkplaster
- Turmål
- Kunnskap om området

Kunnskapsbasert forvaltning – registrering gir resultater

Kontrollregistrering av arkeologiske kulturminner i Rondane med randområder

Delprosjekt 3 i prosjektet Villreinfjellet Rondane som verdiskaper
ved Kulturavseksjonen i Innlandet fylkeskommune

Kunnskapsbasert forvaltning – registrering gir resultater

- Omfattende kunnskap om kulturminnene i utvalgte deler av Rondane
- Stort utvalg av kulturminnene innenfor nasjonalparkgrensene og i randsoner er gjennomgått og er riktig plassert på kartet
- til nytte for både natur- og kulturmiljøforvaltning og for interesserte som bruker Kulturminnesøk for å finne kulturminner

KULTURMINNESØK

Vesle Ula, Fangstlokalitet

Kategori: Arkeologisk minne   **Beliggenhet:** Innlandet, Sel   **Vernestatus:** Automatisk fredet   **Datering:** Førreformatorisk tid   **Lagt inn av:** KHM, Kulturhistorisk museum, Oslo

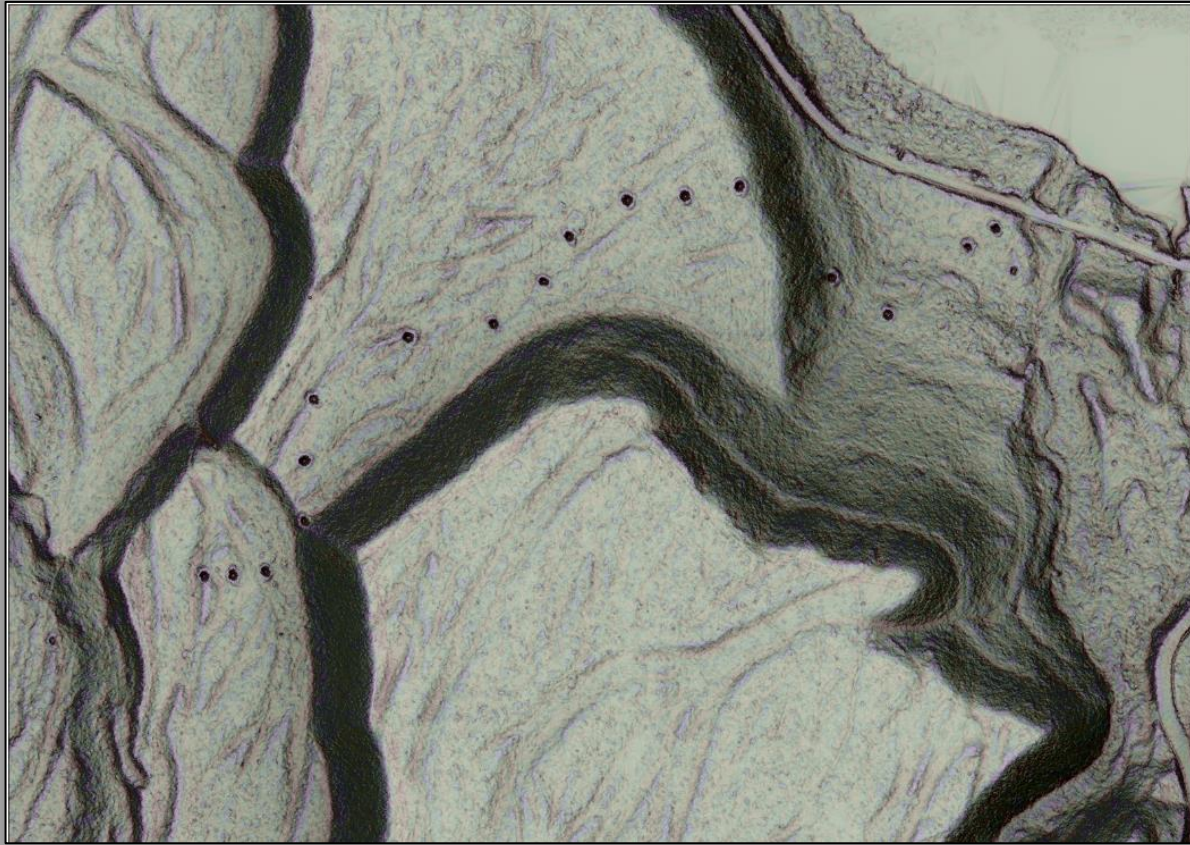
1/1 - Ei av fangstgropene langs Vesle Ula.
Fotograf: Innlandet fylkeskommune, Kulturarv, Nina Hildre Lisens: CC BY

Beskrivelse   Minnet består av (32)   Kommentarer (0)   Lenker (0)

På østsiden av elva Vesle Ula ligger et fangstanlegg for rein med minst 32 fangstgrop. I luftlinje dekker anlegget nærmere 3 km. I hovedsak dreier det seg om jordgravde fangstgrop, men minst en er steinmurt. Fangstgropene ligger til dels på tørre rabber i myr. Kanskje fungerte myra som et naturlig «sperregjerde» slik at det ikke trengtes ekstra sperregjerder for å lede den beitende reinen til gropene. Fangstgropene ligger til dels i utilgjengelig terreng i dag, og kan være vanskelig å se.

Fangstanlegget er ikke datert, men siden villreinfangsten i fjellområdene i denne delen av Innlandet ble intensivert i vikingtid og middelalder kan gropene ha blitt brukt i disse periodene. Dateringer av fangstgrop i Grimsdalen lenger nord viser imidlertid bruk allerede i bronsealder, det kan ikke utelukkes at det ble fanget rein her også før vikingtid og middelalder. Mens fangsten pågikk var gropene dekket med spiler og vegetasjon, kanskje så stedet ekstra fristende ut for en beitende rein.

Kunnskapsbasert forvaltning - LIDAR

Kunnskapsbasert forvaltning - Flybilder

Kunnskapsbasert forvaltning

Grunnlag for:

- God balanse mellom bruk og vern
- Skjøtsel og vedlikehold
- Verdiskapning

Samarbeid gir resultater

- Isens arkeologi og klimaendringer
- Forskning og verdiskaping

